

Správa z medzinárodnej vedeckej konferencie "Sloboda v neslobode: Príspevok disentu a médií k pádu totality", Ružomberok, Slovensko

Rastislav Molda, moldarastislav@gmail.com

Dňa 2. decembra 2009 sa v aule Jána Paula II. Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnila vedecká konferencia s názvom *Sloboda v neslobode: Príspevok disentu a médií k pádu totality*. Organizátormi boli Katedra histórie, Katedra žurnalistiky Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku (FF KU) a Ústav pamäti národa Slovenskej republiky. Pri príležitosti dvadsiateho výročia pádu totality sa na konferencii stretli priami účastníci nežnej revolúcie: Ján Budaj, Tibor Ičo a František Mikloško, mladí vedeckí pracovníci a študenti, ktorí udalosti novembra '89 nezažili, ale prostredníctvom spomienok a príspevkov prednášajúcich si priblížili vtedajšiu neslobodnú slobodu.

Konferenciu slávnostným príhovorom otvoril rektor Katolíckej univerzity Tadeusz Zasepa. Po ňom nasledovala moderovaná beseda, ktorej sa zúčastnili už spomínaní čestní hostia: disident a spoluzakladateľ Verejnosti proti násiliu Ján Budaj, spoluzakladateľ Občianskeho fóra v Košiciach Tibor Ičo, spoluorganizátor Sviečkovej manifestácie a disident František Mikloško. Besedu otvorila pieseň Karla Kryla Morituri te salutant v podaní „dieťaťa revolúcie“ 19 ročného študenta Katolíckej univerzity Martina Nagya. Diskutujúci sa venovali témam slovenského disentu a porovnali ho s disentom v krajinách susediacich so Slovenskom. Okomentovali november '89 ako ho videli svojimi očami. Zhodnotili hodnoty revolúcie predtým a dnes a polemizovali o identite slovenského národa 20 rokov po revolúcii. Diskusiu moderoval publicista a rehoľník Karol Lovaš. Dialógu pri „okružlom stole“ sa ešte mali zúčastniť disident Pavel Bratinka a Julian Golak, zakladateľ Poľsko-Československej Solidarity. Tí však svoju účasť na konferencii ospravedlnili.

Podujatie ďalej pokračovalo konferenčnými príspevkami. Ako prvý so svojou štúdiou *Publicistická činnosť disidenta Jána Čarnogurského* vystúpil Eduard Chmelár z Katedry žurnalistiky Filozofickej Fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V príspevku poukázal na osobnosť Jána Čarnogurského - disidenta a spoluvydavateľa ilegálneho periodika Bratislavských listov. Ako druhý prezentoval svoj príspevok odborný referent Ústavu pamäti národa Peter Jašek. V referáte s názvom *Regionálne médiá a pád komunizmu v Česko-Slovensku* sa zamerával hlavne na regionálnu tlač Nitrianskeho a Spišského okresu. Prednášajúcou zo zahraničia bola doktorandka Ústavu českých dejín Filozofickej fakulty Karlovej univerzity v Prahe Marta Edith Holečková. Príspevkom s názvom *Společenství českého katolíckého samizdatu 70. a 80. let*, uzavrela prvú časť prednášok, po ktorých nasledovala diskusia a krátka prestávka.

Druhý blok konferenčných príspevkov otvoril Richard Lipták, doktorand Katedry historických vied Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Vo svojej štúdiu s názvom *Príspevok „podzemnej“ cirkvi na východnom Slovensku k pádu totality*, prezentoval hlavné osobnosti samizdatu na Spiši a východnom Slovensku. Na referát nadviazal Inocent-Mária V. Szanisló OP z Katedry systematickej teológie Teologickej fakulty KU v Ružomberku so sídlom v Košiciach s názvom *Niektoré osobnosti a vízie kresťanského disentu v dobe neslobody*. Autor sa zamerával na disent v mestách Košice a Levoča. Podujatie uzavreli interní doktorandi Katedry žurnalistiky FF KU v Ružomberku. Doktorand Michal Albert popisoval kresťanské samizdatové periodiká Zrno, Náboženstvo a súčasnosť a ich videnie spoločenských, politických a náboženských zmien v príspevku s názvom: *Kresťanské samizdaty Zrno, Náboženstvo a súčasnosť a ich prezentácia spoločenského a náboženského diania*. Zmenám v denníku Pravda, ktoré prebehli od roku 1989 až po súčasnosť, sa venovala Katarína Markovičová, interná doktorandka FF KU. Názov jej referátu znel *Transformácia prednovembrovej Pravdy na „Správy, ktorým môžete veriť“*.

Konferencia bola pripomienkou a spomienkou na udalosti veľmi dôležité a nie až tak vzdialené. Príspevky podujatia Sloboda v neslobode: Príspevok disentu a médií k pádu totality naplnili svoj zámer po spoločenskej ako aj profesionálnej stránke. Nám zostáva len dúfať, že oslovili aj publikum pozostávajúce z hojného počtu študentov, ktorí totalitu nezažili.